

יום רביעי י"ז אדר ב תשע"א

23 מרץ 2011

לכבוד
מר בנימין נתניהו
ראש ממשלת ישראל
קפלן 3
ירושלים

בדואר רשום וכן באמצעות פקס מספר 02-5664838

נכבדנו,

הנדון: חשש למתן הטבות נוספות ליזמי הגז ממניעים זרים

בשם עמותת אדם טבע ודין והתנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: **התנועות**), הרינו לפנות אליך כדלקמן:

פנייה זו מופנית אליך לאור פרסומים בתקשורת על פיהם הנך לוחץ על הכנסת שינויים בנוסח הצעת חוק מיסוי רווחי הנפט (להלן: "הצעת החוק"). כל זאת, למרות התחייבותך הפומבית לקבל את מסקנות ועדת ששינסקי כלשונן, ולמרות הכרזותיך הפומביות בדבר הרווח ההוגן שנשמר לחברות הגז. שינויים אלו, על פי פרסומי התקשורת, מטיבים בעתיד עם חברות הגז בהיקף של מאות מיליוני שקלים וכל זאת על חשבון תקבולי המדינה והאינטרס הציבורי הרחב. בכל חודשי פעילותה של ועדת ששינסקי וגם לאחר פרסום מסקנות הביניים ואף מסקנותיה הסופיות, הופעל מכבש לחצים כבד מצד גורמים בעלי אינטרסים במשק הגז הטבעי – תחילה על חברי הוועדה עצמם, ומאז פרסום המסקנות גם על חברי הכנסת המעורבים בוועדות הרלוונטיות לאישור ההמלצות. פרסומים נרחבים על הלחצים המופעלים על חברי הכנסת העלו, כי חברי הכנסת תומכים בהקלות לחברות הגז מתוך חשש כי חבר הכנסת חיים כץ, יורה לאלפי מתפקדים שלא לתמוך בהם בבחירות הבאות.¹

השלכות ועדת ששינסקי הגיעו כרגע לנקודת ההכרעה ואנו חוששים שבנקודה זו מכבש הלחצים אשר הופעל לכל אורך "תקופת ששינסקי" הגיע לשיאו ועלול להשפיע על מניין השיקולים העומדים כנגד מקבלי ההחלטות.

נושא הסדרת משק הגז נבחן במשך חודשים בידי ועדה מקצועית, תוך מחקר משווה מעמיק וקיום הליך שימוע ציבורי. על כן, אי תמיכה בהמלצות ושינויים פתאומיים באופן המטה אף יותר את האיזון לטובת היזמים, מעלה את החשש כי המניעים לשינויים אלו מונעים משיקולים צרים

¹ עומר רבין "הצבעה על ששינסקי - השבוע; ח"כ רגב: נחצו קווים אדומים", גלובס (20.3.11): <http://www.globes.co.il/news/article.aspx?QUID=1055,U1300707535071&did=1000631282>
וכך נאמר גם במהדורת החדשות, ערוץ 2, ביום 16.3.11, בידי עמית סגל.

שאינם לטובת הציבור. בנוסף, הכנסת שינויים הבאים על חשבון טובת הציבור מחייבים נימוק כלכלי ענייני והסבר מפורט מדוע הוחלט להכניסם. בבסיס פנייתנו עומד העיקרון היסודי של דאגה לאינטרס הציבורי הרחב המוטל על מקבלי ההחלטות ונבחרי הציבור בהיותם נאמני הציבור. אנו מודאגים כי טובת הציבור אינה עומדת בראש מעיינך בבואך להמליץ על הכנסת שינויים המקלים באופן ניכר עם חברות הגז. כל זאת מתקשר לאירועים בתקופה האחרונה הממחישים ביתר שאת כי ההון שזור בשלטון ועד כמה מועדים נבחרי ועובדי הציבור לפוטנציאל לשחיתות ולשיקולים זרים.

המערכת הפיסקאלית בנוגע למשאבי הגז והנפט והקמת ועדת ששינסקי

1. עד כה, המערכת הפיסקאלית בנוגע למשאבי הגז והנפט, עיוותה את המצב הראוי והביאה לתוצאה הקשה על פיה היזמים נהנים ממשאב ציבורי יקר ערך ללא תשלום ראוי על הבעלות הציבורית של המשאב וללא תשלום על הנזק הנגרם בשימוש ממשאב זה. משאב הגז הוא משאב מתכלה ועצם הפקת הגז והשימוש בו מהווה סיכונים סביבתיים ציבוריים מסוימים, בין היתר פליטות גזי חממה וזיהום אוויר.

2. ההכרה, בצורך בשינוי גובה המס והתמלוגים החלים על מפיקי נפט וגז טבעי, קיימת מזה מספר שנים ואף פורסמה בהחלטת ממשלה באופן פומבי, כך שכלל העוסקים בתחום היו מודעים לה. לאור התגליות המשמעותיות של גז בישראל ובמרחב הימי שלחופיה, הצורך בשינוי המדיניות בשיעורי המס הפך לעניין דחוף. לאור זאת, החליט שר האוצר, יובל שטייניץ, להקים את "ועדת ששינסקי", הועדה לבחינת המדיניות הפיסקאלית בנושא משאבי נפט וגז בישראל, על מנת לבחון באופן מקצועי את נטל המס הראוי על הפקת נפט וגז טבעי בישראל (כולל המיס הכלכליים שלה).

3. ועדת ששינסקי פרסמה את מסקנותיה הסופיות לאחר 9 חודשים של עבודה מאומצת, בהם התייעצו חברי הועדה וקיבלו חוות דעת מקצועיות בינלאומיות הנוגעות למדיניות המס בענף הנפט והגז ואף ערכו שימוע ציבורי. המסקנות גובשו לאחר קבלת כל המידע מהגופים המעורבים בחיפוש הנפט בישראל ולפיהן, יש להגדיל את שיעור המס באופן שיגדיל את נתח המדינה ברווחים שיופקו.

4. מפרסומים בתקשורת בהם צוטטו חלק מחברי ועדת ששינסקי עולה, כי בכל חודשי פעילותה של ועדת ששינסקי וגם לאחר פרסום מסקנות הביניים ואף מסקנותיה הסופיות, הופעל מכבש לחצים כבד מצד גורמים בעלי אינטרסים במשק הגז הטבעי – תחילה על חברי הוועדה עצמם, ומאז פרסום המסקנות גם על חברי הכנסת המעורבים בוועדות הרלוונטיות לאישור ההמלצות. מסע הזה לגיטימציה שנערך לחברי ועדת ששינסקי הביא להקטנת שיעור המס, באופן משמעותי ולפער עצום בין המלצות הביניים (שניתנו פה אחד) לבין ההמלצות הסופיות, באופן המטה את הכף לכיוון היזמים על חשבון טובת הציבור.

5. תופעה זו, במסגרתה אנשי ההון מפילים חתנם על נבחרי ועובדי ציבור במטרה לשנות את מדיניותם והחלטותיהם השתרשה עמוק בשדרות השלטון ומעלה את הצורך במתן נימוק כלכלי-ענייני להכנסת כל שינוי וקל וחומר שינוי פתאומי בהצעת החוק, אשר יקלו עם חברות הגז על חשבון הכנסות המדינה מתגליות הגז העתידיות.

6. ועדת ששינסקי הופקדה על החלטה בעלות השלכות תקציביות אדירות עבור מדינת ישראל, והדעת נותנת שבסוגיה ציבורית כה חשובה מן הראוי ששיקול דעתם של מקבל ההחלטות ונבחרי הציבור, שאמורים להתוות את המדיניות ולאשר את ההמלצות, לא יוכרע בשל לחץ המופעל עליהם ע"י גורמים אינטרסנטיים.

7. בתקופה האחרונה אנו עדים לאירועים הממחישים ביתר שאת עד כמה ההון שזור בשלטון ועד כמה מועדים נבחרי הציבור לפוטנציאל לשחיתות ולשיקולים זרים. לאור מכבש הלחצים הכבד החל על נבחרי הציבור בנושא זה, עולה החשש כי ההון חדר גם למסדרונות הכנסת ולמערכת השיקולים של השלטון, ולכן ישנה חשיבות קריטית בשקיפות מלאה ופירוט השיקולים למתן הטבות נוספות לתברות הגז.

לסיכום

8. חקיקת הצעת החוק ושינוי המדיניות הפיסקאלית בענף הנפט והגז היא הכרחית. תקבולי המדינה אשר יתקבלו מהיזמים המשתמשים במשאבי הטבע לצרכם הכלכלית מיועדים לשיפור עתיד ישראל. לתקבולי הנפט והגז השפעה עתידית ומרחיקת לכת על החינוך, מערכת הרווחה, הבריאות, על הסביבה ועל דמותה של הארץ. חשוב להבטיח כי בקידומו של חוק כזה ילקח בחשבון האינטרס הציבורי הרחב, ולא אינטרסים צרים המשרתים סקטור מצומצם ומקושר.

9. התנועות סבורות כי לאור העניין הציבורי הגדול בהחלטתך על הכנסת שינויים נוספים באופן המקטין את הכנסות המדינה מתגליות הגז, לאור ההשלכות הכלכליות הכבירות ולאור הצורך בשקיפות מלאה והבטחת האינטרס הציבורי מעל לכל, אין לשנות את לשון המלצות ועדת ששינסקי, ללא בסיס כלכלי אמיתי ונימוק המפרט את סיבת שינויים פתאומיים אלו.

בכבוד רב,

אלי סולם, מנכ"ל
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

עו"ד עמית ברכה, מנכ"ל
אדם טבע ודין

העתק:

מר איל גבאי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ד"ר יובל שטייניץ, שר האוצר
חבר הכנסת משה גפני, יו"ר ועדת הכספים